

Работна група по въпросите на застаряването към Икономическата комисия за Европа на ООН (ИКЕООН)

Работната група по въпросите на застаряването към Икономическата комисия за Европа на ООН (ИКЕООН) е създадена през 2008 г. като междуправителствен механизъм за улесняване на изпълнението на Международния план за действие по въпросите на застаряването, приет в Мадрид през 2002 г. и на Регионалната стратегия за Европа за неговото изпълнение. Работната група е създадена по повод приемането на Декларацията от Министерската конференция по въпросите на застаряването от 2007 г., проведена в гр. Леон, Испания.

Декларацията от Министерската конференция от Виена 2012 г., приета от 50 държави-членки на ИКЕООН, продължава мандата на Работната група и очертава нейните ангажименти за осъществяване на Третия преглед и оценка на изпълнението на Международния план за действие по въпросите на застаряването, приет в Мадрид през 2002 г. и на Регионалната стратегия за Европа за неговото изпълнение. По време на шестдесет и втората среща на Изпълнителния съвет на ИКЕООН, проведена на 11 юли 2013 г., мандатът на Работната група по въпросите на застаряването е продължен до 2017 г.

Програмата на Работната група по въпросите на застаряването към Икономическата комисия за Европа на ООН (ИКЕООН) е с времеви обхват 2014 – 2017 г.

Изпълнение на основните елементи на Работната програма през 2014 г.

В рамките на Работната група по въпросите на застаряването са обособени четири дискуссионни групи за подкрепа на процеса на изпълнението на ангажиментите на държавите-членки на ИКЕООН, произтичащи от Министерската декларация от Виена 2012 г. В тази връзка, дискуссионните групи съответстват на основните четири цели от Министерската декларация, а именно:

1. Насърчаване на по-дълъг трудов живот и поддържане на пригодността за заетост;
2. Насърчаване на участието, антидискриминацията и социалното включване на възрастните хора;
3. Насърчаване и запазване на достойнството, здравето и независимостта в напреднала възраст;
4. Поддържане и насърчаване на солидарността между поколенията.

Сред основните дейности на групата е обобщаване и **представяне на политики**, както и насърчаване на **обмена на добри практики** сред държавите-членки по различни аспекти на Международния план за действие по въпросите на застаряването, приет в Мадрид през 2002 г. и на Регионалната стратегия за Европа за неговото изпълнение. През 2014 г. представянето на политики бе съсредоточено около темата за иновативни и овластяващи стратегии за предоставяне на грижи. През 2015 г. основната тема за набиране на информация за добри практики и политики ще бъде гарантирането на достойнството и антидискриминацията на лица с деменция.

Друг важен акцент от работата на Работната група по въпросите на застаряването се отнася до **изграждането на капацитет**. Основен инструмент за изграждане на капацитет за развитие на политики в отговор на застаряването са т. нар. „**Пътни карти за отразяване на въпросите на застаряването или мейнстрийминг на**

застаряването“. Те се осъществяват по заявка на държавите-членки и предоставят консултации и указания за насърчаване на изпълнението на ангажиментите по Международния план за действие по въпросите на застаряването, приет в Мадрид през 2002 г. и на Регионалната стратегия за Европа за неговото изпълнение. През 2013 г. такава Пътна карта е реализирана в Република Грузия. Тя включва раздели по всички области на Международния план за действие по въпросите на застаряването, приет в Мадрид през 2002 г. и на Регионалната стратегия за Европа за неговото изпълнение. Предоставена е цялостна оценка на ситуацията, последвана от препоръки. В резултат на Пътната карта, правителството на Република Грузия се е ангажирало да разработи План за действие на базата на направените препоръки.

Следващият аспект от работата на Работната група по въпросите на застаряването към ИКЕООН е свързан с **мониторинга на изпълнението на Международния план за действие по въпросите на застаряването, приет в Мадрид през 2002 г. и на Регионалната стратегия за Европа за неговото изпълнение и подкрепа за подхода за развитие на политики, основани на доказателства**. В тази насока се осъществява съвместен проект между Отдела за население на ИКЕООН и ГД „Заетост, социални въпроси и приобщаване“ на Европейската комисия. Той се отнася до разработване и прилагане на **Индекса на активния живот на възрастните хора**. Изпълнението на проекта е започнало през 2013 г. и ще продължи до края на 2015 г. Предвижда се разширяване на географския обхват за прилагане на Индекса и идентифициране на тенденции в различни времеви обхвати. Предвижда се подобряване на взаимодействието със заинтересовани страни с цел използването на Индекса като инструмент при изпълнение на Международния план за действие по въпросите на застаряването, приет в Мадрид през 2002 г. и на Регионалната стратегия за Европа за неговото изпълнение.

Продължава изпълнението на Програмата за поколенията и пола (Gender and Generation Programme). Секретариатът на Работната група по застаряването координира дейностите по програмата. Тя включва провеждане на национални изследвания, които се осъществяват циклично през период от три години. Програмата представлява богат източник на информация за целите на оценката на изпълнението на Международния план за действие по въпросите на застаряването, приет в Мадрид през 2002 г. и на Регионалната стратегия за Европа за неговото изпълнение.

Работната група по застаряването към ИКЕООН координира и осъществява подготовката за **Третия цикъл за преглед и оценка на изпълнението (2013 – 2017 г.)** на ангажиментите по Международния план за действие по въпросите на застаряването, приет в Мадрид през 2002 г. и на Регионалната стратегия за Европа за неговото изпълнение. Разработени са указания за подготовка на националните доклади, които следва да се финализират през 2017 г. Структурата на докладите ще се ръководи по основните четири цели от Министерската Декларация от Виена 2012 г.

Международен план за действие по въпросите на застаряването, приет в Мадрид през 2002 г.

Международният план за действие по въпросите на застаряването, приет в Мадрид през 2002 г., призовава за промяна в мнения, политики и практики на всички нива и във всички сектори, за да се осигури използването на огромния потенциал на процеса на застаряване на населението. Целта на Плана за действие е развитие на подход за подкрепа на възрастните хора и подsigуряване на техните старини. Планът представлява практически инструмент за провеждане на политики чрез фокусиране върху ключовите приоритети, свързани с процесите на застаряване. Изготвени са специфични препоръки, съобразени с разнообразните обстоятелства във всяка страна.

Основните тематични области за изпълнение, набелязани в Международния план за действие по въпросите на застаряването, приет в Мадрид през 2002 г., са следните:

- Пълна реализация на всичките човешките права и основни свободи на възрастните хора;
- Обезпечаване на сигурно стареене, което е съпроводено от потвърждение на целите за елиминиране на бедността сред възрастните хора, в съответствие с принципите на ООН по отношение на възрастните хора;
- Предоставяне на възможност на възрастните хора за пълноценно и ефективно участие в икономическия, политическия и социалния живот на обществото, в това число чрез платен и доброволен труд;
- Обезпечаване на възможности за индивидуално развитие, себеосъществяване и за живот в добро здраве през целия живот, както и на старини чрез осигуряване достъп до обучение през целия живот и участие в обществения живот при условие на признаването на възрастните хора като разнородна група;
- Осигуряване на пълноценното упражняване на икономическите, социални и културни права, на гражданските и политически права и премахването на всички форми на насилие и дискриминация срещу възрастните хора;
- Осигуряване на равенство на половете сред възрастните хора, чрез премахване на дискриминацията, основана на признак „пол“;
- Признаване на изключителното значение на семейството, на взаимната зависимост на поколенията, солидарност и взаимност от гледна точка на социалното развитие;
- Осигуряване на здравни грижи, подкрепа и социална защита за възрастните хора, включително превантивни и рехабилитационни здравни услуги;
- Осигуряване на партньорство между всички нива на управление, гражданско общество, частен сектор и между самите възрастни хора при трансформирането на Плана за действие в практически действия;

Регионална стратегия за Европа за изпълнение на Международния план за действие по въпросите на застаряването, приет в Мадрид през 2002 г.

Основните ангажименти в Регионалната стратегия за изпълнение на Международния план за действие по въпросите на застаряването, приет в Мадрид през 2002 г., са следните:

- Ангажимент 1: Мейнстрийминг на застаряването;
- Ангажимент 2: Интеграция и участие на възрастните хора в обществото;
- Ангажимент 3: Съдействие за равнопоставено и устойчиво икономическо развитие в отговор на проблемите със застаряване;
- Ангажимент 4: Приспособяване на системата за социална защита в отговор на демографските промени и свързаните с това социални и икономически последици;
- Ангажимент 5: Съобразяване на пазара на работна сила с икономическите и социални последици от застаряването на населението;
- Ангажимент 6: Насърчаване на обучението през целия живот и приспособяване на образователната система към променящите се икономически, социални и демографски условия;
- Ангажимент 7: Усилия за осигуряване на качествен живот за всички възрасти и осигуряване на независим живот, здраве и благополучие;
- Ангажимент 8: Възприемане и зачитане на джендър-подход към застаряването на обществото, подкрепа за семействата, които осигуряват грижа за възрастните хора и насърчаване на солидарността между поколенията в семейството;
- Ангажимент 9: Подкрепа за семейства, които осигуряват грижи за възрастните хора и насърчаване на солидарността на поколенията в рамките на едно семейство;
- Ангажимент 10: Съдействие при изпълнението на Регионалната стратегия на ИКЕООН с помощта на регионално сътрудничество.